

Kulatý stůl k zadávání veřejných zakázek na základě ekonomické výhodnosti

V dubnu 2018 realizovalo Sdružení pro výstavbu silnic na půdě SFDI Kulatý stůl k zadávání veřejných zakázek. Cílem akce bylo představení Metodiky pro hodnocení ekonomické výhodnosti (HEV) a Metodiky pro posuzování mimořádně nízké nabídkové ceny (MNNC). Jednání u kulatého stolu se zúčastnili také zástupci ASFINAG, kteří prezentovali přístup této rakouské investorské organizace k výběru dodavatele podle metodiky „Best bid criteria“. Zástupci SŽDC a ŘSD ČR informovali o způsobu využití metodik ke tvorbě zadávacích podmínek pro pilotní projekty. V pořadí již druhý „Kulatý stůl“ se uskutečnil pod záštitou SFDI dne 17. září 2019 a měl za cíl na předešlou akci navázat a diskutovat stav zahájených pilotních projektů.

Úvodem **Ing. Ivo Vykydal** přivítal přítomné na půdě SFDI a představil Společnou strategii pro dopravní infrastrukturu, jejíž vizí je kvalitní a moderní dopravní infrastruktura za rozumnou cenu. Ing. Vykydal stručně seznámil s aktivitami, které vyvíjí SFDI v rámci soutěžení na kvalitu a odpovědné zadávání, a upozornil, že všechny metodiky jsou k dispozici na webových stránkách SFDI.

Jednatel Sdružení pro výstavbu silnic **Ing. Petr Svoboda** se ve své prezentaci zabýval problematikou záruk. Investoři často v zadávací dokumentaci kromě ceny s váhou 90 % volí kritérium výše záruk, která je mnohdy vyšší než životnost, např. zálivky u CBK. **Kombinace nízké kvalifikace a hodnocení na nejnižší cenu vedla k výsledné ceně, která byla i na úrovni 60 % předpokládané ceny. Ing. Svoboda prezentoval přehled délky záručních dob v Evropě, kde je standardem 2 až 5 let.** Hodnocení podle ekonomické výhodnosti přinese především vyšší kvalitu nabídek dodavatelů a nižší tlak na cenu. Hodnotícími kritérii pro pilotní projekty by kromě ceny měla být odborná úroveň, rizika a vlastnosti a schopnosti projektového manažera.

Dále vystoupil investiční ředitel Národní dialničné společnosti, a.s. **Ing. Jiří Hájek** a prezentoval zkušenosti se zadáváním staveb na Slovensku. Ing. Hájek popsal čtyři projekty, na kterých byl zhotovitel vybírán na základě nejlepšího poměru ceny a kvality. První stavba R2 Kriváň – Mýtna byla vypsána dle Žluté knihy FIDIC, se čtyřmi kritérii, přičemž cena měla 40 % váhu. Zbýlých 60 % tvořila kvalita týmu odborníků, náklady na provoz a environmentální hledisko. V soutěži na most D1/D4 bylo použito dokonce osm kritérií hodnocení. Zůstala cena s váhou 40 % a dalšími kritérii byly: kvalita týmu odborníků, náklady na provoz, lhůta omezení provozu na D1, doba výstavby, doba vypracování projektové dokumentace, klíčové strojové vybavení a příloha technologie stavby, která mohla vysvětlit případné snížení ceny nebo lhůty výstavby. U stavby D3 Zelený most Svrčinovec bylo cílem zachování biokoridoru pro velké šelmy a na vyhodnocení nabídek bylo stanoveno šest kritérií. Cena opět s váhou 40 % a dalšími kritérii byly: kvalita týmu odborníků, náklady na provoz, omezení provozu, doba výstavby a doba vypracování projektové dokumentace. Poslední prezentované výběrové řízení na zhotovitele stavby D1 Lietavská Lúčka – Višňové – Dubna Skala podle Žluté knihy FIDIC formou soutěžního dialogu s využitím předběžné tržní konzultace využilo čtyř kritérií pro kvalifikaci, a to referencí, kvality týmu odborníků, klíčové strojové vybavení a environmentální kritérium. Kritérii pro hodnocení nabídek bylo šest, kromě ceny (40 %) zahrnovala kvalitu týmu odborníků, náklady na provoz, omezení provozu, dobu výstavby a dobu vypracování projektové dokumentace. **U zakázek vypisovaných na základě ekonomické výhodnosti je standardem kritérium ceny s váhou 40 %, ostatní kritéria mají v součtu váhu 60 %.** Závěrem bylo konstatováno, že všechny zmiňované akce jsou v různém stádiu výběru zhotovitele a vhodnost využití uvedených hodnotících kritérií a jejich váha bude tímto prověřena.

Mgr. Roman Novotný ze společnosti 4E consulting, s.r.o., se v úvodu zabýval otázkou proč a především jak hodnotit kvalitu. **Dále Mgr. Novotný vysvětlil principy Best Value Approach (BVA) s tím, že pro jejich použitelnost v České republice jsou třeba nezbytné úpravy s ohledem na českou legislativu a rozhodovací praxi ÚOHS.** Na pilotních projektech byla zkoušena metoda m4E, která mezi hodnotící kritéria zařazuje odbornou úroveň, rizika, pokročilé řešení, vlastnosti a schopnosti projektového manažera a nabídkovou cenu. Nabídky jsou hodnoceny anonymně a nejsou vzájemně porovnávány. Z pilotních projektů prezentoval Mgr. Novotný veřejně zakázky na rekonstrukci mostu pro SŽDC, projektovou dokumentaci stání pro plavidla pro ŘVC a na stavební práce na komunikaci I. třídy pro ŘSD ČR, na kterých byla metoda m4E uplatněna v kompletní podobě vyjma Pokročilého řešení. V současné době se připravuje výběrové řízení dle Žluté knihy FIDIC na obchvat I/27 Žiželice s hodnotícími kritérii nabídková cena, odborná úroveň a rizika.

Ing. Radek Mátl úvodem zmínil, že již v současné době ŘSD ČR hodnotí řadu zakázek na necenová kritéria. Jedná se zejména o služby nebo dodávky. **U stavebních prací postupuje ŘSD ČR dvěma směry.** V rámci zřízené interní pracovní skupiny pro multikriteriální hodnocení **byla připravena řada nových hodnotících kritérií inspirovanými rakouskou společností ASFINAG.** Kromě stávajících kritérií byly zahrnuty dílčí kritéria jako např. kvalifikace a zkušenosti osob, které se budou na realizaci podílet, a také technologie a vybavení. Aktuálně jsou připravovány dva pilotní projekty s uvedenými hodnotícími kritérii. Současně připravuje ŘSD ČR dva pilotní projekty ve spolupráci se společností 4E consulting, s.r.o., kde jsou **kritéria nastavena na cenu s váhou 40 %, odbornou úroveň s váhou 40 %, rizika a vlastnosti a schopnosti projektového manažera s váhou po 10 %.** Ing. Mátl se také zabýval otázkou, zda v českých podmínkách, kdy je na trhu 6 významných stavebních společností, bude multikriteriální hodnocení přínosem. Nežádoucím důsledkem se může stát i prodloužení procesu zadávání veřejné zakázky. Největší problém lze spatřovat v procesu hodnocení u kontrolních orgánů, kdy významná část veřejných zakázek končí u ÚOHS.

Ing. Karel Švejda, ředitel odboru investic SŽDC, zmínil pilotní projekt, na kterém bylo využito multikriteriální hodnocení nabídky. Jednalo se o podlimitní sektorovou veřejnou zakázku s uveřejněnou výzvou na rekonstrukci železničního mostu. Hodnotící kritéria byla stanovena následovně: nabídková cena 40 %, odborná úroveň 30 %, rizika 20 % a vlastnosti a schopnosti stavbyvedoucího 10 %. Závěrem Ing. Švejda konstatoval, že je třeba se této problematice intenzivně věnovat a postupně zařazovat taková kritéria, která zajistí vyšší kvalitu dodavatele bez zbytečného nárůstu ceny.

Ing. Jan Bukovský, Ph.D., uvedl, že ŘVC využívá Národní elektronický nástroj NEN a veškeré zakázky administruje elektronicky. Od roku 2016 aplikuje ŘVC hodnocení podle ekonomické výhodnosti, kde kvalita představuje obvykle 30 – 40 % váhy. **U projekčních prací se hodnotí zkušenosti členů týmu, u zhotovitele staveb zkušenosti stavbyvedoucího. U specializovaných analýz je vedle ceny (30 %) hodnocena zkušenost členů týmu (40 %) a 30 % má váhu dokument týkající se přístupu k řešení.** ŘVC již realizovalo pilotní projekt na aplikaci metodiky HEV.

Závěrem **Ing. Jaroslav Cempírek** z Ministerstva dopravy připomněl důležitost lidských zdrojů, které výrazně ovlivňují kvalitu staveb.

Účastníci jednání u kulatého stolu se shodli, že zvýšení důrazu na kvalitu dodavatele ve výběrových řízeních je cestou ke zvýšení kvality staveb.

V Praze dne 30. 9. 2019

Zpracovala: Ing. Radka Knottová